

ENTREVISTA AMB JOSÉ MONTILLA, PRESIDENT DE LA GENERALITAT

"Els diputats del PSC es deuen a Catalunya i a la disciplina del PSC"

"Costa de veure concretada a la pràctica la lleialtat del Govern"

JOAN M. PERDIGÓ / LUIS MAURI

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 23.11.08

No abandona el parlar mesurat i les llargues pauses, com si pensés amb molt de compte què dirà, fins i tot com si temés dir-ho, però a José Montilla se'l veu aquesta vegada més expressiu. La crisi sembla que desperta en el president més interès que els recurrents assumptes circulars de la política catalana.

--L'estratègia contra la crisi global es decideix en organismes tan allunyats com el G-20. ¿Quina capacitat té la Generalitat per intervenir en el procés?

--Una capacitat limitada, però certament tenim capacitat. L'Institut Català de Finances ha propiciat la injecció de més de 2.000 milions d'euros a les pimes catalanes, malgrat la seva modèstia. Ja el mes d'abril passat vam posar en marxa 42 mesures destinades a dinamitzar l'economia, ajudar les empreses i les famílies, i també a donar més facilitats per a l'accés a la vivenda. I tenim una gran inversió pública: més de 6.000 milions l'any 2009, que sumats als més de 4.600 de l'Administració central i a l'activitat del món local, farà que l'any que ve tinguem una inversió rècord i sense comparació en altres regions similars d'Europa. I també més polítiques socials perquè ningú es quedi enrere.

--¿Es veu amb cor d'enviar un missatge optimista concret, que no sigui una declaració genèrica de l'estil d'ens en sortirem?

--És que estic segur que ens en sortirem, d'aquesta crisi, encara que també reconec les dificultats objectives a què ens enfrontem. Encara no hem tocat fons. El 2009 serà pitjor que el 2008. És necessari dir-ho i reconèixer-ho. Ens trobem en la primera crisi de l'economia globalitzada. No n'havíem viscut mai cap d'igual. Per tant, no hi ha experiència en situacions similars ni receptes conegudes o provades. Les solucions s'estan construint. No hi ha cap recepta màgica. Segurament, la reacció dels organismes internacionals no ha arribat amb la rapidesa desitjable. I al nostre país ara disposem de menys instruments propis que en crisis anteriors, com la possibilitat de devaluar la moneda o actuar sobre els tipus d'interès.

--¿És pessimista?

--No, no sóc pessimista, al contrari. Treballem perquè l'economia es recuperi com més aviat millor i estic segur que ens en sortirem, perquè hem entrat en aquesta crisi en condicions molt millors que en les crisis anteriors. L'economia catalana té actualment molts punts forts i està més ben preparada: un PIB un 12% superior a la mitjana europea; una taxa d'activitat superior a la UE; una base industrial sòlida, diversa i en transformació, i una economia més internacionalitzada que la mitjana espanyola. Tots aquests factors juguen clarament al nostre favor. Sempre hem sortit reforçats de les crisis. Així va ser als anys 70, als anys 80 i en la crisi de 1993... En aquesta ocasió hi ha molts més motius perquè ens en sortim.

--¿Quines conclusions ha tret de les recents trobades amb les caixes i els empresaris catalans?

--Hi ha preocupació. Però també hi ha confiança. El sistema financer català i espanyol és sòlid. Té problemes de morositat i de liquiditat, però no de solvència. Els bancs no han deixat de prestar diners per capritx. Prestar és el seu negoci. El problema és que no tenen liquiditat per fer-ho. No troben diners als mercats internacionals. Amb les últimes mesures governamentals, la liquiditat tornarà a fluir de mica en mica.

--Però aquest fluid no està arribant a les empreses ni als ciutadans.

--És que això no és com polsar un interruptor i encendre el llum. Necessita un procés. Algunes entitats financeres ho tindran més fàcil que d'altres. Si comparem amb l'any passat, les entitats necessitaran menys liquiditat, entre altres coses perquè hi ha menys activitat i perquè es compren menys vivendes i, per tant, es demanen menys crèdits. És un cercle viciós: inseguretat, desconfiança, caiguda del consum i de la inversió, destrucció de llocs de treball, que al mateix temps genera més incertesa i més desconfiança... Hem de trencar aquest cercle.

--Dies enrere, va demanar flexibilitat als sindicats. Des d'aleshores, a les mobilitzacions de Nissan, per exemple, li han plogut crítiques dels treballadors...

--La majoria dels responsables sindicals han entès el missatge. Aquí, els sindicats tenen una gran maduresa; han viscut i gestionat altres crisis. D'altra banda, és normal que en els temps difícils es critiqui els governs. Ja ho deia el president Tarradellas: un govern contra el qual no es manifesta ningú és un govern que no hi pinta res. Jo el que he dit és que és molt perillós generar una imatge d'excessiva conflictivitat, perquè això no atrau inversions. Però al mateix temps he dit una altra cosa, que

apareixeran empresaris que es voldran aprofitar de la crisi per reduir sense justificació objectiva les seves plantilles. I això no ho permetrem. És a dir, que la meua crida a la responsabilitat i a la flexibilitat no té un destinatari, sinó diversos.

--¿L'actual conflicte de Nissan es podria emmarcar en aquest últim supòsit?

--Un fabricant de cotxes únicament ven la meitat del que fabrica, ¿és això una justificació objectiva o no? Una altra cosa és com està plantejat l'ERO, que en els termes actuals ja he dit que no és acceptable. L'ERO s'ha de reconsiderar i intentar pactar amb els sindicats, i s'ha de garantir un projecte industrial de futur. Però no seré jo qui digui que Nissan no té un problema. Ningú fabrica una cosa per no vendre-la.

--¿Què espera de la reunió que tindrà amb la cúpula de Nissan al Japó? ¿Tem tornar-ne amb les mans buides?

--Jo no sóc accionista de Nissan ni decideixo a la companyia. Ni a Nissan ni en cap altra. Jo sóc responsable de les decisions del Govern català. Les de les empreses han de ser ajustades a dret, però les prenen elles. Per tant, això de les mans buides... A mi em toca defensar l'interès general per mantenir l'activitat i els llocs de treball

--Però sí que pot condicionar-les.

--En efecte, però en última instància les decisions de les empreses només competeixen a elles, respectant la legalitat.

--El seu Govern arribarà a l'equador divendres que ve. ¿Què és el que ha funcionat bé i què és el que ha funcionat malament a la primera meitat?

--Ens hem centrat en cinc eixos. Primer: la política social. El pressupost de serveis socials ha crescut un 232% respecte al 2003, per exemple. Segon: la promoció econòmica i el suport a la investigació i la innovació. Tercer: la vertebració del territori amb infraestructures, que a més reactiven l'economia i milloren la seva competitivitat. Quart: garantir la seguretat i la justícia. Cinquè: defensar l'autogovern, la cultura i la llengua catalana.

--¿Quin símbol positiu destacaria i de què no està content?

--Tot va en un sol paquet. Per parlar de l'últim: el desplegament total dels Mossos o l'elecció de Barcelona com a seu de la Unió pel Mediterrani, encara que no sigui atribuïble només a la Generalitat. I estic molt satisfet de les nostres polítiques socials, en un país que ha rebut més d'un milió de persones en set anys.

--Però la llei de la dependència només arriba a la meitat dels afectats.

--Sí, però més de 30.000 persones disposen avui d'una prestació de què no disposaven ara fa un any. Si fos pels que van votar en contra de la llei, aquestes prestacions no existirien. Aquesta llei té problemes d'aplicació i necessita més recursos. Va ser pensada en un període d'expansió econòmica i preveia un nombre de beneficiaris molt més baix. Convindria repensar-la, no per tocar els beneficiaris que ja hi tenen dret, sinó per revisar la seva programació temporal. Hem de veure si podem mantenir el ritme d'aplicació previst.

--No ens ha dit de què està descontent o insatisfet.

--Hem modificat reglaments per desburocratitzar els tràmits que han de fer les empreses i facilitar l'activitat econòmica, però en això encara hem de millorar.

--¿Està satisfet del desenvolupament de l'Estatut?

--Moderadament. L'Estatut s'ha començat a desplegar, encara que no al ritme que voldríem.

--Un dels traspessos més importants i simbòlics, el de Rodalies, la Generalitat l'ha rebutjat almenys en dues ocasions.

--No l'acceptarem sense les condicions necessàries. Prefereixo seguir negociant a acceptar un mal acord.

--Un altre traspàs bloquejat és el dels aeroports secundaris.

--Aquí, el problema és que no coneixem quin model aeroportuari té el Govern central.

--Vostè s'ha queixat de la poca disposició del Govern espanyol en el desenvolupament de l'Estatut...

--No està entre les seves prioritats. Però almenys hauria de demostrar lleialtat institucional i diligència.

--¿No actua amb lleialtat?

--Dic que hem de demanar-li lleialtat institucional i diligència. I no hi veig gaire diligència.

--¿I lleialtat?

--Mmm.... Podem dir que en les seves manifestacions hi ha un compromís de lleialtat, però després costa de veure-la concretada a la pràctica.

--¿És una lleialtat de boca?

--És una lleialtat institucional que costa de veure concretada.

--¿L'alleuja que el líder d'ERC hagi anunciat que no trencarà el tripartit encara que el TC retalli l'Estatut i que el líder d'Unió, en contradicció amb Convergència, aposti per una resposta unitària catalana liderada per vostè?

--El que m'interessa és que el tribunal n'avalí la constitucionalitat. La resta són qüestions tàctiques. Davant una possible sentència negativa, hi ha actituds prudentes i d'altres més difícils d'entendre, com la del líder del primer partit de l'oposició Artur Mas. Seria de sentit comú que, si arribés el cas, els partits concertessin una resposta.

--¿Està satisfet del funcionament de la coalició tripartida?

--En aquests dos anys ha demostrat un alt grau de cohesió compatible amb el manteniment dels perfils propis dels aliats.

--La seva satisfacció contrasta amb el fet que per primer cop el Parlament està a punt d'aprovar una llei, la d'educació, amb el rebuig d'un membre del tripartit, ICV-EUiA, i el suport de CiU... Això no havia passat ni en l'època del dragon khan...

--La llei d'educació està en tràmit. Les esmenes a la totalitat van ser de l'oposició, no del Govern. Espero que aconseguirà un ampli suport. Tots els partits del Govern i la primera força de l'oposició faran tots els esforços perquè aquesta llei aconseguixi una àmplia majoria.

--Rodríguez Zapatero s'ha compromès ara a no passar de final d'any sense un acord sobre el finançament de Catalunya. ¿Quina garantia té que aquest termini sí que serà respectat?

--Cap, més enllà de les manifestacions dels responsables del Govern espanyol. No tinc ni un aval, ni una lletra de canvi, ni un pagaré. Tinc la seva paraula, que espero que compleixin.

--¿Es pot permetre el Govern català funcionar sense nou finançament el 2009?

--No sense un cost per a les polítiques que volem desenvolupar i per a les lleis que volem complir. Em refereixo al marc d'estabilitat pressupostària que fixa límits al dèficit. En el temps en què estem, fins i tot aquesta obligació legal ha de deixar de ser la primera preocupació.

--Duran Lleida apuntava el mes passat a EL PERIÓDICO que la crisi, paradoxalment, pot ajudar a resoldre aquest assumpte, perquè un cop assumit que el dèficit no es podrà contenir sota els límits previstos, una part de l'increment del dèficit podria anar a dotar el nou finançament. ¿Comparteix la idea?

--Qualsevol increment de la despesa que faci el Govern central serà sobre la base d'augmentar el dèficit. També els recursos addicionals que es destinin al finançament autonòmic.

--¿I el Govern espanyol, es pot permetre que no hi hagi nou finançament per a Catalunya el 2009?

--Això els ho haurien de preguntar a ells.

--¿Fins on està disposat a arribar el PSC per pressionar?

--El Govern central no s'ho pot permetre, però no només per raons de majories parlamentàries, sinó per motius de fons. El discurs social del Govern central perdria credibilitat si els que fem la major part de les polítiques socials no disposéssim de recursos per fer-les. Nosaltres

utilitzarem tots els instruments al nostre abast per aconseguir un bon finançament que entri en vigor el 2009.

--Tota política de dissuasió mútua es fonamenta en el fet que les dues parts creuen que l'altra és capaç d'executar les seves amenaces. ¿Zapatero els creu a vostès capaços?

--No ho sé. Preguntin-li a ell.

--És millor que li preguntem a vostè: ¿En són capaços, vostès?

--El deure dels diputats del PSC al Congrés i dels senadors és, per sobre de tot, defensar els interessos de Catalunya. I sota la disciplina del PSC.

--¿El seu Govern s'ho juga tot a la carta del finançament?

--Sóc perfectament conscient de la importància d'aquest tema. És un dels més importants de la legislatura, però hi ha altres assumptes. Amb un bon finançament, no estarà tot solucionat. Només cal veure el que diuen les enquestes sobre la preocupació principal dels ciutadans.

--La crisi, sens dubte, però el finançament hi deu tenir a veure.

--Amb el finançament podrem fer més polítiques socials i de promoció econòmica, però la crisi no se solucionarà només amb això. Sí que és cert que la solució de la crisi no està exclusivament en mans dels governs català i espanyol, però el finançament sí.

--Unió busca una aliança CiU-PSC. ¿Hi reflexiona el PSC sobre això?

--La reflexió ja la vam fer al congrés del juliol, que va ratificar la nostra política actual d'aliances. El que proposa Unió no és nou a Europa, però ara a Catalunya les coordenades no passen per aquí. El que posa en relleu

són les dificultats que té el líder de Convergència per donar contingut a la seva casa gran. De moment no troba qui hi vulgui habitar.

--¿Creu que la protesta del seu Govern pel reportatge de The Economist va ser adequada?

--Al marge de la falsedat i la injustícia del tracte informatiu, segurament hauríem hagut d'actuar d'una altra forma. Amb una carta al director de la revista o a la persona pertinent n'hi hauria hagut prou. No s'havia d'anar més enllà.